

MAKRO GÖRÜŞ

Ödemeler Dengesi

Mart 2024

Emre Aylar

aylare@tskb.com.tr

Şakir Turan

turans@tskb.com.tr

TSKB Ekonomik Araştırmalar

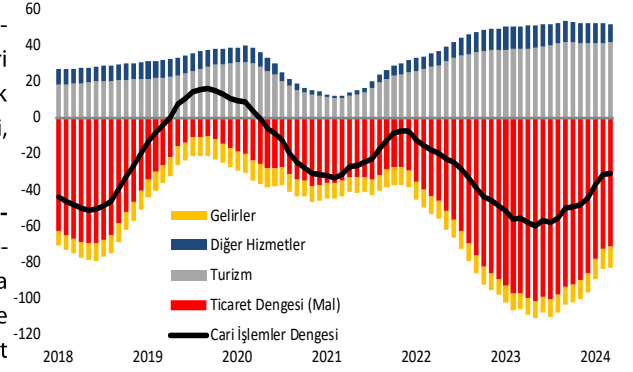
Mart'ta cari açığı azalış devam etti. 2023 Mart'ta 5,2 milyar dolar olan cari açık 2024'ün aynı ayında 4,5 milyar dolar olarak gerçekleşti. Altın hariç cari açık 4,0 milyar dolardan 3,0 milyar dolara gerilerken, enerji hariç cari açık 668 milyon dolardan 737 milyon dolara sınırlı ölçüde genişledi. Altın ve enerji hariç çekirdek cari dengede ise 594 milyondan 782 milyon dolara toparlanma gözlemlendi. 12 aylık rakamlar toplam cari açığın 31,9 milyar dolardan 31,2 milyar dolara gerilediğini, çekirdek cari fazlanın ise 35,9 milyar dolardan 36,1 milyar dolara çıktığını gösterdi.

Dış ticaret dengesinde iyileşme sürerken, hizmet ve gelir tarafındaki gelişmeler cari dengeye negatif etkiye bulundu. Mart 2023'te 6,4 milyar dolar olan ödemeler dengesi tanımlı geniş dış ticaret açığı 2024'ün Mart'ında 5,2 milyar dolara indi. İhracattaki gerilemeye karşın, ithalatın daha sert gerilemesi etkili oldu. Öte yandan, hizmet dengesinde fazla yıllık bazda 155 milyon dolar azaldı. Seyahat dengesinde devam eden iyileşmeye karşın taşımacılık, sigorta ve emeklilik ile fıkri mülkiyet dengesinde zayıflama gözlemlendi. TÜİK tarafından turizm istatistikleri kapsamında turizm gelir ve gider hesaplarında yapılan revizyonlar sonrasında 2023 yılı ve 2024'ün ilk iki ayını kapsayan 14 aylık dönemde net seyahat gelirlerinde toplamda 511 milyon dolarlık yukarı yönlü revizyon gerçekleşti. Bununla birlikte, birincil gelir hesabından çıkış 1,4 milyar dolardan 1,6 milyar dolara yükselirken, ikincil gelir hesabından giriş hafif gerileyerek cari dengede iyileşmeyi sınırladı.

Finansman tarafında portföy yatırımlarındaki gerilemenin de etkisiyle rezervlerdeki düşüş hızlandı. Mart ayında yurtdışı yerleşiklerin gayrimenkul alımları kaynaklı giriş 236 milyon dolar olsa da, toplamda doğrudan yatırımlar kalemi nette 224 milyon dolar açık verdi. Yurtiçi yerleşiklerin yurtdışında yaptığı portföy yatırımları 1,5 milyar dolar ile güçlü seyrini sürdürürken, portföy yatırımlarında 96 milyon dolar net çıkış kaydedildi. Mart'ta kısa ve uzun vadeli borçlanmalarda nette sırasıyla 81 milyon dolar ve 953 milyon dolarlık artış gözlemlendi. Böylece bankacılık sektöründe borç çevirme oranı %161,5, reel sektörde %120,9 ve toplamda %144,7 olarak kaydedildi. 12 aylık toplamalarda ise bankacılıkta borç çevirme oranı %122,6, reel sektörde %96,5 ve toplamda %111,5 oldu. Öte yandan, yurtiçi bankaların yurtdışı muhabeirlerindeki efektif ve mevduatlarında 0,2 milyar dolar artış yaşanırken, yurtdışı bankaların yurt içindeki mevduatlarındaki ve yurt dışından sağlanan kredilerdeki artışlarla diğer yatırımlar kaleminden yaklaşık 4,2 milyar dolar giriş gerçekleşti. Net hata-noksan kaleminde çıkış 9,6 milyar doları bulurken, resmi rezervler 10,3 milyar dolar düşüş kaydetti.

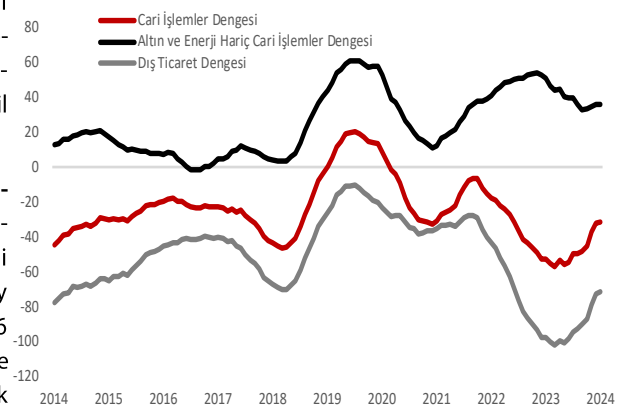
Sonuç olarak, Mart'ta dış ticaret açığındaki azalışla cari işlemler hesabı yavaşlayarak da olsa toparlanmaya devam etti. Hizmetler ile birincil ve ikincil gelirler tarafındaki gelişmeler cari açığı azalışı sınırladı. Bununla birlikte, finansman tarafındaki kırılganlıklar Mart ayında da sürdü. Portföy ve doğrudan yatırımlardaki çıkışlar ile net hata-noksan kalemindeki negatif tablo rezervler üzerindeki baskının nedenleri olurken, diğer yatırımlar kalemindeki girişler bu baskıyı sınırladı. Nisan ayı öncü verileri dış ticaret açığında bir miktar bozulmaya işaret ederken, turizm gelirlerindeki toparlanmanın cari denge üzerinde dengeleyici bir etki yapabileceğini düşünüyoruz. Finansman tarafında ise haftalık veriler portföy girişlerindeki artışlarla rezervlerde kısa vadede toparlanma olabileceğini işaret ediyor. Orta vadede ise iç talepte beklenen yavaşlamanın ve dış talepteki toparlanmanın boyutunun cari açığın seyri açısından önemli olacağını değerlendiriyoruz.

Cari Açığın Bileşenleri
(12 Aylık Toplamlar, Milyar Dolar)

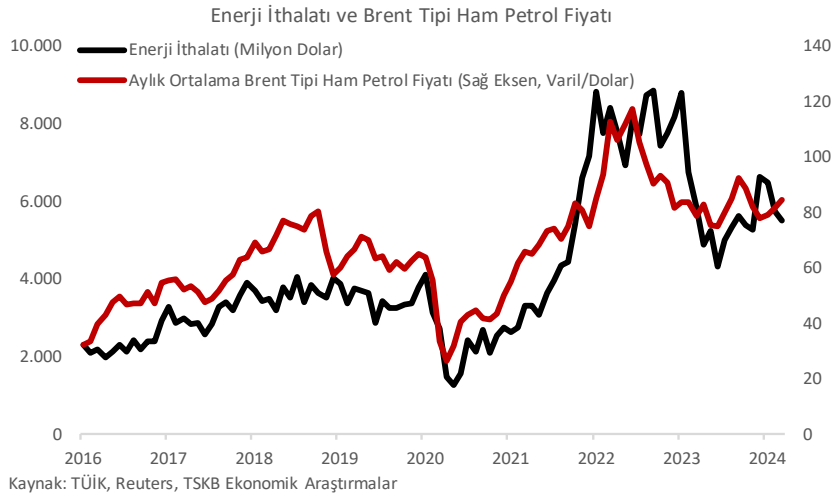
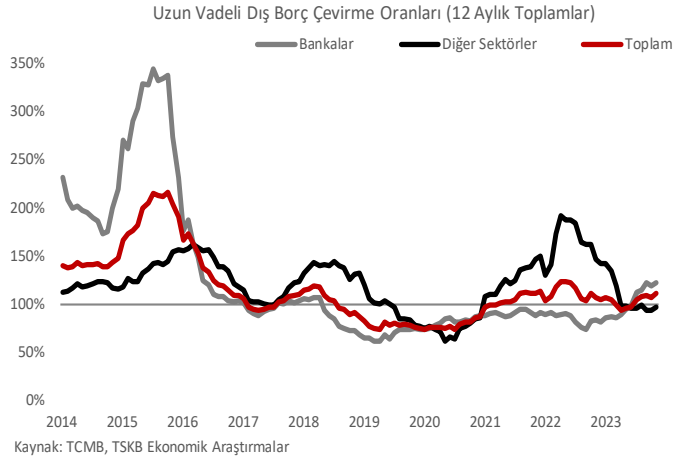
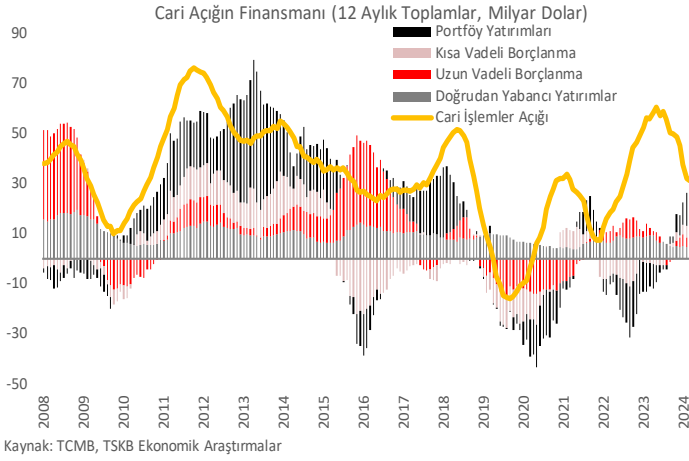

Kaynak: TCMB, TSKB Ekonomik Araştırmalar

12 Aylık Toplamlar (Milyar Dolar)

Kaynak: TCMB, TSKB Ekonomik Araştırmalar

TSKB

TSKB Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81 FİNDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

(90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2024 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamiyle kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.